

POSTANOWIENIE

18 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 18 sierpnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. R. i M. R.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w G.
o ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 28 lutego 2022 r., I ACa 743/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów, z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego, kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2022 r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację pozwanego Banku od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 18 sierpnia 2021 r. ustalającego nieważność bliżej oznaczonej umowy kredytu zawartej między powodami a pozwanym.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwany wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jego zdaniem w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne, wyrażające się w pytaniu, czy w świetle wiążących sądy krajowe wytycznych określonych w

wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 29 kwietnia 2021 r., wydanego w sprawie C-19/20, element wyodrębnionego redakcyjnie zapisu (postanowienia) umowy zobowiązujący kredytobiorcę do zapłaty na rzecz banku marży, która jest jednocześnie jednym z elementów składowych mechanizmu ustalenia wysokości świadczenia kredytobiorcy (raty), stanowi odrębne zobowiązanie (postanowienie) umowne podlegające indywidualnemu badaniu co do jego potencjalnie abuzywnego charakteru w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.? (art. 385¹ § 1 i § 2 k.c., art. 65 § 1 i § 2 k.c.)?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego

zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Zagadnienie sformułowane przez pozwanego nie czyni zadość wskazanym wymaganiom, pomija bowiem, że *in casu* przyczyną uznania nieważności umowy kredytu była nie tylko abuzywność klauzul kursowych (spreadowych), ale również abuzywność klauzuli ryzyka walutowego. Sąd Apelacyjny zwrócił w szczególności uwagę, że postanowienie wprowadzające do umowy kredytu ryzyko walutowe określa główne świadczenie stron i nie było indywidualnie negocjowane, że powodowie nie mogli określić poziomu ryzyka kursowego, jakie wiązało się z przyjętym w umowie mechanizmem ustalania wartości świadczenia kredytobiorcy w ciągu wieloletniego wykonywania kontraktu, gdyż nie zostali o tym ryzyku należycie poinformowani, że wbrew obowiązкови lojalności kontraktowej nałożono na nich nieograniczone ryzyko deprecjacji złotego w stosunku do waluty obcej, użytej dla określenia wartości świadczenia kredytobiorcy z tytułu spłaty kredytu (por. s. 27-28, 36-39, 42 uzasadnienia zaskarżonego wyroku). W tej sytuacji rozstrzygnięcie przedmiotowego zagadnienia mogłoby mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy i wynik postępowania kasacyjnego tylko w razie uznania za zasadne stosownych podstaw skargi kasacyjnej, a zagadnienie prawne, mające stanowić podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie może mieć warunkowego charakteru, uzależnionego od zasadności poszczególnych zarzutów kasacyjnych. Podejście takie bowiem wymagałoby od Sądu Najwyższego oceny zasadności podstaw kasacyjnych na etapie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, co jest niedopuszczalne (por. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2023 r., I CSK 4115/22, niepubl. oraz z dnia 27 lipca 2023 r., I CSK 4033/22, niepubl. i

tam przywoływane orzecznictwo). Ponadto przedstawione zagadnienie nie wywołuje poważnych wątpliwości, zważywszy wyjaśnienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zawarte w wyroku z dnia 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, Bank BPH, gdzie Trybunał stwierdził m.in., że przepisy dyrektywy 93/13 stoją na przeszkodzie temu, żeby uznany za nieuczciwy warunek został częściowo utrzymany w mocy przez usunięcie elementów przesądzających o jego nieuczciwym charakterze, w przypadku gdyby to usunięcie sprowadzało się do mającej wpływ na istotę tych warunków zmiany ich treści (pkt 70) i że jedynie wtedy, gdyby element klauzuli indeksacyjnej rozpatrywanego w postępowaniu głównym kredytu hipotecznego dotyczący marży Banku stanowił zobowiązanie umowne odrębne od innych postanowień umownych, które mogłoby być przedmiotem zindywidualizowanego badania jego nieuczciwego charakteru, sąd krajowy mógłby go usunąć” (pkt 71). Nie widać bowiem podstaw do przyjęcia, że postanowienie określające miarodajny kurs waluty jako sumę kursu średniego NBP i marży banku, dotyczy w istocie dwóch odrębnych zobowiązań umownych. W szczególności postanowienie takie różni się zasadniczo od przywołanych w orzeczeniu Trybunału – i uznanych za odrębne – postanowień umowy kredytu dotyczących, odpowiednio, odsetek zwykłych i odsetek za zwłokę (por. też wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 7 sierpnia 2018 r., C-96/16 i C-94/17, Banco Santander i Escobedo Cortés, pkt 76-77).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił, jak w sentencji.

(K.L.)

[ł.n]

